

נאמר של נייר

ילדים צריכים ללמוד רק מה שמעניין אותם * כיצד

הוגלה המלך פדהצור * תדריך מיני לילדים * התרגום

המסורס של אליעזר כרמי * ספר „צלבני“ לבני-הנעורים

תרגום

ברבאבא

ברבאבא נולד בגן. שם מצא אותו רן. ומאז היו שניים לחברים. כך נפתחה לה סידרת הספרים המצויירים של אנט טיסון וטלוס טיילור. בתרגומו רב-הדימיון ל-עברית של אורי סלע. אחר-כך חלה ברבאבא. רופא-החיות ברק ומצא כי הוא בריא לחלוטין, ואינו

שים את המקום ויוצאים לחפש אתר בית אחר.

מישפחת ברבאבא נוטשת את העיר, ו-מוצאת מקום מרוחק על גיבעה ליד מעיין מים חיים. הם בונים את ביתם בשיטת הברבית, חיים שוב באושר עד אשר מכור נתי-ההרס מגיעות שוב, אלא שהפעם מת-גייסת מישפחת ברבאבא כולה לפעולה. הם מתממדים ברבפלטטי סמיך ודביק, מת-זים אותו על המכוונות, המזנעים אותו מ-ההרוס את ביתם היפה. המכוונות מסתל-קות, ואז נערכת במקום מסיבה.

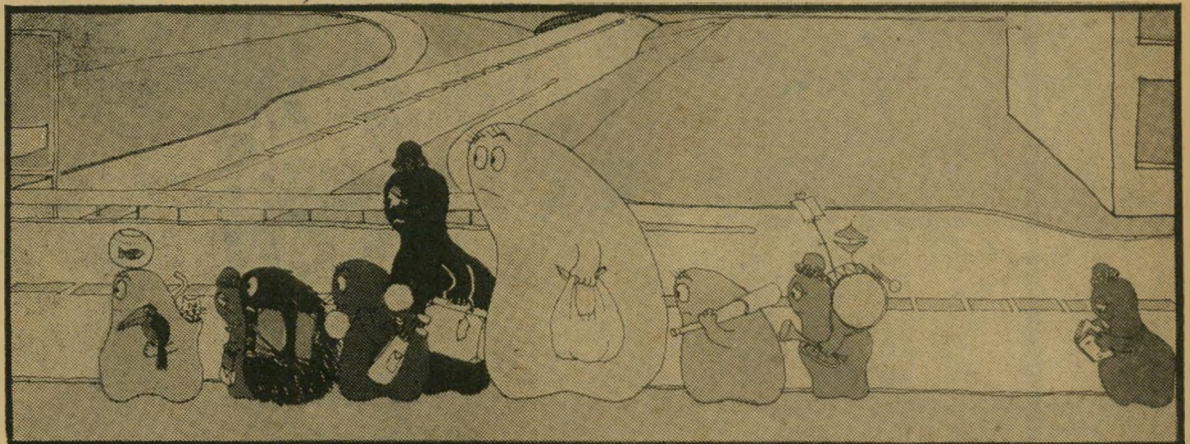
כאב עלתה צבירתה, כמה אנויות טובות טבעו במעמקים, כמה גברים אמיצים נהרגו, כמה כדוריותותח נורה, מה רבו הכרעה, השקרים והאכזריות... (אליעזר כרמי).

„קפיטן סמולט שכב רשמוך למדורה. לאורך העמוד של ההכרזה הבחנתי בפיי-נה מרחקת בערימות גדולות של מטבי-קטן ומטילי זהב. ידעתי: זהו מטמונו של קפיטן פלינט — המטמונו, שהגענו ממר-חקים כדי לגלותו, ואשר בגללו קיפחו שבעה-עשר מאנשי ה„היספניולה“ את חייהם. מה גדול המחיר ששולם בערו-ער כזה — הם וייסורים, אנויות שירדו למצולות, אנשים אמיצי-לב שנקטלו בים וביבשה, קלון ושקרים, בנייה ואכזריות ושאר פשעים, שאין הדי עשויה לתארם...“ (אוריאל אופק).

שערויית תרגומי הקלאסיקה לנוער מבוססת על כוונתם של הורים להעניק ל-ילדיהם את הסיפורים שהם קראו בילדו-תם. הורים אלה נכנסים לחנות הספרים ומבקשים את אי-המסומן, מבלי שיבדקו את איכות התרגום. הם חושבים שהשם אי-המסומן מהווה ערובה לאיכות. אלא שלא כך פגי הדברים.

ניקוד, בידי אליעזר כרמי. שלוש שנים קודם לקבורה זו ראתה אור מהדורה אחת של אי-המסומן בתרגום מניח יתור את הדעת, ומנקוד, של אוריאל אופק. דור מה שההבדלים ברמת התרגום השונה בי-שתי הנוסחות, יש בה כדי להאיר את בעיית התרגום האמרי-לות של סיפורות-הילדים הקלאסיקה לעיברית.

בעוד הנוסח של אליעזר כרמי רשלני, ללא תוכן העניינים, ניקוד וציוורים, הרי הנוסח המתורגם של אוריאל אופק ש-ראה אור בהוצאת כתר כרוך בכריכה

מישפחת ברבאבא נמלטת מהעיר ברבפלטטי נגד תכונות

ספרים מומלצים

מזיול ורן ועד פוצ'ו

הדבורה מאיה, סיפרו הידוע ביותר של **ולדמר בונסלס** שהופיע לראשונה בשנת 1912. מתאר את מסעה רב-ההרפת-קאות של הדבורה מאיה הקטנה, הסקרנית והאמיצה, ומילתמותיה בצרעות ובשאר מוזיקים. הספר ראה אור בהוצאת כתר בתרגומו של ד"ר **בצלאל רכסלר**.

מפצח האגוזים הוא סיפור יחסי-חיבת מיוחדים במינם הנרקמים בין הילדה מרים לבין מפצח-האגוזים הננס, תוך ש-היא הופכת שותפה להרפתקותיו המופל-אות של המפצח קיכלוני, ומסייעת לו לג-בור על אויביו ונלוות למסעו אל ממלכת מגדניה. זהו סיפור אנדי מיסטורי שנכתב בידי **את"א הופמן**, שתק מאגדותיו נכלל עליידי **ז'ק אופנבך** באופרטה שלו סיפורי הופמן. הספר ראה אור בהר-צאת זמורה, ביתן, מודן.

חבורת מתושלח הוא סיפור האיש בעל הזקן הארוך ביותר בעולם. המתאר חבורת ילדים ועלילותיהם בחברת בעל הזקן. על ספר זה זכה מחברו, **ספר זה**, בפרס יציב לשנה זו. הספר ראה אור בהר-צאת יוסף שרברק.

אלה קורות מור, הוא סיפורו של מור החלם על עולם טוב יותר ועל עיוי-חברו נער שהתייתם במלחמת ששת-הימים והחלם למצוא את אביו שהוכרו כנעדר. זהו סיפור כובש-נפש, המעביר נעי-רים מן העולם הזה לעולם הדמיון וההו-יות ומרתק אותם. את הספר חיבר **בנימין פנא**, והוא ראה אור בהוצאת סיפוריית פועלים.

עשרים אלף מיל מתחת למים הינו אחד מסיפרי ההרפתקה הזמסע המתחמק ביותר של **ז'ול ורן**, שבו הוא מתאר את הרפתקותיו של קפיטן גאמו. ספר זה, שתורגם לראשונה לעיברית כבר ב-1877, ומאז זכה בתרגומים רבים, מתורגם בנוסח זה שנעשה בידי **עריית זרבל**, באופן קריא. ויש בו כדי להלהיב את דימיונם של בני-הנעורים גם בתקופה שבה משו-טות צוללות ואטומיות מתחת

חוקה, מנוקד ומלווה ציורים מעולים ותו-כך העניינים. השוואת שני התרגומים בקי-טע גילוי מטמון, מעיד כאלף עדים על עומק בעיית תרגומי הקלאסיקה:

„כול המדורה שכב קפיטן סמולט: כי-פינה הרחוקה ראיתי ערימות-ערימות של

רוברט לואיס סטיוונסון

נקבר בסוף 1977 בתירגום לעיברית

מטבעות והררי מטיליוזהב. זהו, אפוא, המסומן של פלינט, האוצר שלמעני עבר-נו דרך מה ארובה ושעלה כבר בחייהם של שיבעה-עשר מאנשי ה„היספניולה“. מה היה מיספר הקורבנות שנפלו בידי שודדיהים באיסוף האוצר, בכמה רם וי-

* הוצאת „יעד“, 1977.

** הוצאת „כתר“, סידרת „כתריילי“, 1974.

מגיעה שעתם של הברביונים ללכת לל-מוד בבית-הספר. בבואם לשם הם רואים את המורה בורח על נפשו, ואת התלמידים משתוללים בכיתה. המורה פורץ בבכי ו-מספר לראשהיעירייה שהילדים בימנו אי-נם נותנים כבוד למבוגרים — ואפילו לא לשטר! הוך כדי להמולה שם ברבאבא לב כי אחדים מהילדים המשתוללים חדלו להשתולל, מפני שברבישיר וברבישירי החלו מגננים. רבים מן ההורים חושבים שצריך לנהוג בילדים יד חזקה. גם השוטר חושב כך. ברבאבא חושב שילדים צריכים ללמוד מה שמעניין אותם. הוא מציע להי-קים בית-ספר חדש. ההורים האחרים מס-כימים לנסות את בית-הספר של ברבאבא.

ברבאבא מלמדת מחול. ברבישיר והשמל. לשיר. ברבנבון מלמד מכונאות והשמל. ברבידף עוזרת לילדים לבנות בית מעץ. בשעורי הטבע של ברבאבא הילדים אינם מפריעים. תענוג ללמוד קריאה וכתיהבה מפיה של ברבידף. הילדים יכולים לבחור לעצמם את סיפרי-הקריאה כרצונם, ובר-בידף מראה להם כיצד כותבים בכל מיני שפות. כולם מופתעים להצלחתו של בית-ספר ברבאבא. גם המורה חוזרת כדי ללמד חשבון והנדסה, עליפי השיטת של בר-באבא.

וכך נמשכות עלילות מישפחת ברבאבא, ומלהיבות את דימיונם ועצמאותם של ה-ילדים עד סוף הימים.

חולה אלא בודד. הוא זוקק לברבאבא. אבל ברבאבא נדירות מאד, כך שברבאבא יוצא למסע-חיפושים אחר ברבאבא לעצי-נירויק והחלל-החיצון, מבלי שתמצא לו ברבאבא. כאשר הם שבים לגינת הוריו של רן, הם מוצאים בה את ברבאבא. את-רי שברבאבא מתאהב בה מן המבט הראי-שון, הם מטילים ביצים באדמה וממתנים כמה שבעות עד שגולדים הברביונים.

ברבאבא ובני-ביתו שונים מכל החיות האחרות. הם נטולי צורת גוף קבועה, ו-ביכולתם לשנות את צורתם כרצונם. בי-הדרגה הם הופכים מישפחת ברביונים מרובת-ילדים, ובשל הצפיפות הם יוצאים לחפש להם מגורים, ומוצאים בית ישן ש-אותו הם משפצים לעצמם. ברבנוי, ברבי-דף, ברבישיר, ברבישיר. הם חיים באור-שר, עד שהיעירייה מחליטה להרוס את הרחוב שבו ניצב ביתם, ומעבירה אותם להתגורר בשיכון מפונים. אבל הברביונים אינם מאושרים בדירת השיכון, והם נוט-

* „המסע של ברבאבא“, ביתו החדש של ברבאבא, „ברבאבא צמח בגן“, בית-הספר של ברבאבא — כולם בתירגומו של אורי סלע, בהוצאת „זמורה, ביתן, מודן“.

שעוריה

קלאסיקה לנוער

רוברט לואיס סטיוונסון נולד בשנת 1850 באדינבורג, בירת סקוטלנד, זכה להיקבר בסוף שנת 1977. בעיברית, במהדורה חד-שה של סיפורי אי-המסומן שתורגם, ללא

סיפורת הילדים והנוער חלק גדול בעיצוב התרבות והחברה. צרכני סיפורת זו הם צרכני התרבות הישראלית של המחר. השבוע מוקדש מדור זה כולו להצגת „תמונת מצב“ על הנעשה בשטח זה, לטוב ולרע. בעתיד יסקר „נמר של נייר“ בקביעות סיפרי ילדים ונוער בעלי השלכות פוליטיות, חברתיות, אידאולוגיות ואנטי-חינוכיות.